

Skrivet av Crister Enander
2006-12-01 kl. 01:00

En svårartad hicka för landets filosofer

Författare: Peter Glas
Titel: Livets mening är en hägring
Förlag: Bakhåll

En sak är säker. Den här boken riskerar att ge landets samtliga filosofiprofessorer svårartad hicka.

Peter Glas - en pseudonym bakom vilken Sveriges anonymaste förläggare, Örjan Gerhardsson, döljer sig - har haft mage och mod nog att skriva en hel bok om vad som är meningen med livet. "Livets mening är en hägring" är dess titel. Inom svensk universitetsfilosofi har frågor av den typen - alltså frågor som äger verkligt och allmängiltigt intresse - varit bannlysta i många långa decennier. I sin intellektuella impotens har den analytiska filosofin dömt ut varje ansats till existentiella frågeställningar. Dess företrädare och rigida revirbevakare har dessutom gjort det så grundligt att de hävdar att en fråga som vad meningen med livet är inte ens är en fråga som är möjlig att ställa. Den är helt enkelt fel formulerad. Den är meningslös.

I "Livets mening är en hägring" granskas och skärskådas en mängd tänkbara svar på frågan om vad som kan ligga till grund för ett hållbart och i längden trovärdigt resonemang om livets mening. De avfärdas grundligt och övertygande, ett efter ett. Det är inte att få barn. Det är inte att bli stormrik eller vinna en miljonvinst på lotteri. Det är inte att bli en så kallad kändis; det är inte att klättra upp i höga berg eller att samla tändsticksasksetiketter eller sällsynta frimärken. Det är inte att vara full, nerdrogad eller resa världen runt. Inte heller kan meningen med livet vara att ägna sig åt att studera och utreda frågan vad meningen med livet är.

Skrivet av Crister Enander
2006-12-01 kl. 01:00

Det är många återvändsgränder som Peter Glas tvingas ge sig in i bara för att om och om igen tvingas vända om. Ett svar som lever upp till de allmängiltiga och mer vittfamnade kriterierna som författaren ställt tycks inte finnas trots ett omfattande sökande. Därmed riskerar pessimismen, de dansande svartalferna och den plågsamma uppgivenheten, att dyka upp med sitt avskräckande hångrin. Men Peter Glas undviker den klassiska fällan genom att framhålla den subjektiva upplevelsens möjligheter. En människa som ser sitt liv som meningsfullt har gett livet ett innehåll, även om den stora frågan finns kvar - obesvarad och evigt gäckande. Därmed blir Peter Glas svar i grunden detsamma som Albert Camus - man måste tänka sig Sisyfos lycklig!

Det djupt sympatiska med "Livets mening är en hägring" är dess vardagliga och stillsamma allvar. Det är ingen pretentiös bok med himlastormande föresatser. Långt därifrån! Däremot är själva avsikten och tillvägagångssättet uppriktigt och ärligt. Inga människors drömmar avfärdas som banala eller löjliga, även om de vid en närmare granskning inte håller som övergripande förklaring på de svåra frågorna.

Och självfallet finns det inget universellt svar på frågan om vad meningen med livet är. Peter Glas konklusion efter den mödosamma prövningen av skiftande hållningar och livsattityder liknar i mycket en idag bortglömd svensk filosofis resonemang. Benjamin Höijer skrev år 1797 "att människans naturliga tillstånd är ej det vari hon är, utan i det vari hon strävar". Det räcker långt, mycket långt.

Crister Enander